

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Донецького державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

Сергій ВІТВИЦЬКИЙ

04

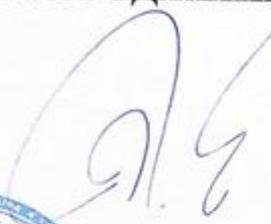
2025

ПРОГРАМА

**навчальної практики здобувачів освіти 2-го курсу факультету №1, які
навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти,
спеціальність 081 «Право»**

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Голова Кропивницького
апеляційного суду

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Олександр Карпенко".

Олександр КАРПЕНКО

Голова Кропивницького районного суду
Кіровоградської області

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Ірина Бойко".

Ірина БОЙКО

Голова Подільського районного суду
міста Кропивницького

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Ірина Шевченко".

Ірина ШЕВЧЕНКО

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Навчальна практика здобувачів/здобувачок освітнього ступеня «Бакалавр» – курсантів/курсанток 2-го курсу факультету № 1 Донецького державного університету внутрішніх справ (далі – ДонДУВС) здійснюється на підставі та відповідно до освітньо-професійної програми та навчального плану, згідно із Законом України «Про вищу освіту», затверджена наказом МВС України «Про затвердження Порядку проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України», від 18.09.2024 № 634, Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти, які навчаються за державним замовленням, затвердженого наказом ДонДУВС від 27.11.2024 № 652.

1.2. Навчальна практика для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» другого курсу навчання – курсантів та курсанток, які здобувають освіту за спеціальністю 081 «Право» в судах, (наказ МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 20.07.2022 № 644) та внесених змін до нього (наказ МОН України «Про внесення змін до стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 20.03.2023 № 307).

1.3. Навчальна практика проводиться для закріплення знань, умінь та навичок, здобутих під час навчання, формування компетентностей для успішного виконання майбутніх функціональних обов'язків, створення підґрунтя для належного системного оновлення своїх знань і творчого їх застосування у практичній діяльності, удосконалення навичок щодо дій в екстремальних ситуаціях та в умовах надзвичайних правових режимів.

1.4. Основними завданнями навчальної практики є:

- ознайомлення з окремими видами професійної діяльності працівника юридичної сфери;
- узагальнення, закріплення й поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання, застосування їх у самостійній практичній діяльності;
- формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про організацію роботи судів;
- формування у здобувачів вищої освіти професійних вмінь та навичок виконання майбутніх функціональних обов'язків;
- сприяння психологічній адаптації до практичної діяльності та утвердження мотивації подальшого навчання;
- набуття здобувачами вищої освіти навичок складання відповідних документів;
- виховання у здобувачів вищої освіти високих моральних якостей, відчуття відповідальності та належного ставлення до майбутньої професійної діяльності та готовності до дій в екстремальних ситуаціях;

- зміцнення розуміння необхідності суворого дотримання законності, виховання почуття обов'язку щодо обраної професії;

- розвиток організаторських здібностей, відчуття відповідальності за доручену справу, ініціативи, волі та наполегливості при виконанні функціональних обов'язків на конкретній посаді.

1.5. Організація та проведення навчальної практики, а також контроль за її проходженням здійснюється ДонДУВС, керівниками баз навчальної практики, безпосереднє керівництво практичною підготовкою покладається на працівників баз навчальної практики зі стажем роботи не менше п'яти років (далі – наставник).

За наставником закріплюється не більше п'яти курсантів.

Закріплення курсантів за наставником здійснюється на підставі організаційно-розпорядчого документа, виданого відповідним керівником баз практики.

1.6. ДонДУВС для забезпечення проходження курсантами навчальної практики визначає керівників навчальної практики від ДонДУВС з числа досвідчених науково-педагогічних працівників кафедр кримінального процесу та криміналістики факультету № 1, які:

- проводять інструктажі курсантів з питань проходження практичної підготовки;
- забезпечують своєчасне прибуття курсантів до місць проходження навчальної практики;
- здійснюють навчально-методичний супровід та контроль за проходженням навчальної практики курсантами;
- забезпечують перевірку індивідуальних планів навчальної практики, ведення щоденників;

1.7. Представники баз навчальної практики для забезпечення проходження курсантами практики проводять інструктажі з охорони праці, особистої безпеки та внутрішнього розпорядку, вживають заходів стосовно дотримання вимог режиму секретності.

1.8. Наставник здійснює безпосереднє керівництво діяльністю курсантів під час навчальної практики та забезпечує:

- надання практичної допомоги в набутті курсантами практичних навичок відповідно до індивідуального плану проходження навчальної практики;
- здійснення постійного контролю за проходженням курсантами навчальної практики, формування пропозиції щодо її вдосконалення;
- взаємодію з керівником навчальної практики від ДонДУВС;
- вивчення ділових, моральних та особистісних якостей курсантів;
- вжиття заходів щодо забезпечення належних умов праці та побуту курсантів під час проходження навчальної практики;
- інформування керівників органів (підрозділів) поліції та ДонДУВС про припинення навчальної практики для курсантів, які систематично не виконують програму навчальної практики, недбало ставляться до

виконання службових обов'язків та грубо порушують службову дисципліну.

Після завершення навчальної практики наставник готує відгук-характеристику про результати проходження курсантом навчальної практики (Додаток 4).

- 1.9. Курсанти під час проходження навчальної практики зобов'язані:
 - виконувати вимоги та завдання, передбачені програмою навчальної практики;
 - дотримуватися правил охорони праці, заходів особистої безпеки, внутрішнього розпорядку, вимог щодо дотримання режиму секретності;
 - ознайомлюватися з особливостями проходження служби (роботи) працівників баз навчальної практики обсязі завдань, визначених програмою навчальної практики;
 - забезпечити підготовку матеріалів навчальної практики відповідно до вимог, розроблених ДонДУВС.
- 1.10. Курсанти під час проходження навчальної практики мають право:
- ознайомлюватись з усіма службовими документами в обсязі завдань, визначених програмою навчальної практики і індивідуальним планом навчальної практики;
 - за згодою наставника користуватись технічними та іншими засобами, наявними в органах де проводиться навчальна практика;
 - надавати пропозиції наставнику та керівнику навчальної практики від ДонДУВС щодо вдосконалення організації та проведення навчальної практики, а також діяльності органів де проводиться навчальна практика;
 - повідомляти керівництво ДонДУВС, у випадках порушень з боку наставника вимог чинного законодавства України, нормативно-правових актів, цього Положення.

2. ЗВІТНІ ДОКУМЕНТИ

2.1. Після закінчення навчальної практики курсанти подають на кафедру кримінального процесу та криміналістики такі документи:

- індивідуальний план проходження навчальної практики (Додаток № 1);
- щоденник проходження навчальної практики (Додаток № 2);
- звіт за результатами проходження навчальної практики (Додаток № 3);
- відгук-характеристику (Додаток № 4);
- зошит навчальної практики.

2.2. Звіт за результатами проходження навчальної практики має містити такі відомості:

- назву підрозділу, його структуру та коротку характеристику;
- підсумки виконання програми навчальної практики та індивідуального плану проходження навчальної практики (що конкретно зроблено, що вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);
- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження навчальної практики;

- труднощі і недоліки, які були у період проходження навчальної практики, недостатність знань, отриманих під час навчання;
- пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу та поліпшення організації навчальної практики.

Звіт про підсумки проведення навчальної практики затверджується керівником органу де проводиться навчальна практика та скріплюється гербовою печаткою (за відсутності гербової печатки, офіційною печаткою, яка використовується в судових органах), підписується курсантом, який/яка проходив/проходила навчальну практику та його наставником.

До звіту можуть додаватися матеріали - копії процесуальних документів, виконаних під час навчальної практики, довідки, плани тощо із дотриманням відповідних вимог щодо використання персональних даних.

2.3. У разі відсутності на документах, що надаються після проходження навчальної практики, оригіналів печаток/кутових штампів органу (підрозділу) де проводиться навчальна практика, в якому відбувалася навчальна практика, курсант не допускається до її захисту.

3. ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Захист результатів навчальної практики проводиться в Донецькому державному університеті внутрішніх справ комісією, до складу якої включаються представники органів (підрозділів) поліції, фахівці галузевих служб та представники науково-педагогічного складу кафедри кримінального процесу та криміналістики, кафедри кримінального права та кримінології факультету №2 та 3 ДонДУВС.

До захисту результатів навчальної практики допускаються курсанти, які в повному обсязі виконали програму навчальної практики.

3.2. Захист результатів навчальної практики проводиться в два етапи:

ПЕРШИЙ ЕТАП -- теоретичний у вигляді тестування (40 тестових завдань), що передбачає знання відповідей на питання, що виносяться на захист навчальної практики.

На першому етапі захисту навчальної практики комісією оцінюються звітні матеріали, висновків керівників підрозділів Національної поліції, у яких відбувалася навчальна практика.

ДРУГИЙ ЕТАП -- практичний у формі лінійного поліцейського квесту, який проходить за розгорнутою навчальною фабулою вчиненого кримінального проступку. Квест побудовано ланцюжком: після виконання одного завдання учасники отримують наступне, і так доти, доки не вирішать усі завдання. Квест проводиться для курсантів, які виконують роль дізнавача.

Отримання завдання відбувається шляхом обрання курсантами відповідного конверту із визначеним обсягом завдань, які необхідно виконати на певному етапі.

Усі завдання мають бути виконані у правильній послідовності, відповідно до норм чинного кримінального та кримінального процесуального законодавства. Курсантам доцільно побудувати ланцюжок правильної послідовності

проведення означених процесуальних дій, бо кожне наступне завдання має ґрунтуватись на інформації, здобутій під час виконання попередніх завдань.

3.3. За результатами проходження курсантами навчальної практики здійснюється загальне оцінювання їх знань, умінь і навичок, набутих ними відповідно до програми навчальної практики, а також якість підготовки матеріалів навчальної практики, їх захист, ураховуючи відгук-характеристику наставника органу (підрозділу) поліції.

Результати захисту навчальної практики оцінюються у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою:

- **«відмінно»** -- виставляється, коли здобувач/здобувачка вищої освіти набрав/набрала за сумою виконання всіх завдань, передбачених білетом, 90-100 балів;
- **«добре»** -- виставляється, коли здобувач/здобувачка вищої освіти набрав/набрала за сумою виконання всіх завдань, передбачених білетом, 75-89 балів;
- **«задовільно»** -- виставляється, коли здобувач/здобувачка вищої освіти набрав/набрала за сумою виконання всіх завдань, передбачених білетом, 60-74 балів;
- **«незадовільно»** -- виставляється, коли здобувач/здобувачка вищої освіти набрав/набрала за сумою виконання всіх завдань, передбачених білетом, 0-59 балів.

Для переводу отриманих оцінок в бали системи ECTS застосовується коефіцієнтна система, яка дає можливість переводу оцінок національної системи. Для практичної частини застосовується коефіцієнт 12.

Для визначення ступеня виконання завдань, передбачених білетом, та подальшого їх оцінювання слід врахувати:

1. **Тестові завдання оцінюються 1 правильна відповідь 1 бал.** Коефіцієнт не застосовується, оскільки запропоноване завдання дає можливість одразу застосування бальної системи.

2. **Результати поліцейського квесту максимально оцінюється в 60 балів за такими критеріями:**

- оцінка «5» високий рівень -- здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно виконав/виконала завдання передбачені сценарієм поліцейського квесту, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах завдання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти, правильно склав/склала документи, необхідні відповідно до умов завдання;
- оцінка «4» добрий рівень -- здобувач/здобувачка вищої освіти повністю виконав/виконала завдання передбачені сценарієм поліцейського квесту, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах завдання, але не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки, склав/склала документи, необхідні

- відповідно до умов завдання, але допустив/допустила незначні помилки в їх оформленні, які що суттєво не впливають на загальний висновок;
- оцінка «3» задовільний рівень -- здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала не всі завдання передбачені сценарієм поліцейського квесту, не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти, допустив/допустила суттєві помилки;
 - оцінка «2» низький рівень -- здобувач/здобувачка вищої освіти або лише виконав/виконала завдання передбачені сценарієм поліцейського квесту, при цьому допустив/допустила суттєві помилки, або лише склав документи, необхідні відповідно до умов завдання, при цьому допустив/допустила суттєві помилки;
 - оцінка «1» мінімальний рівень -- здобувач/здобувачка вищої освіти зробив/зробила принципові помилки, які викривлюють усе рішення;
 - оцінка «0» незадовільний рівень -- здобувач/здобувачка вищої освіти не виконав/не виконала завдання передбачені сценарієм поліцейського квесту, не склав/склала документи, необхідні відповідно до умов завдання.

Для переводу оцінки в бали застосовується коефіцієнт 12.

$$K = \text{Отримана оцінка} \times 12 =$$

3.4. Курсанти, які не виконали програму навчальної практики або отримали незадовільну оцінку за результатами її проходження, не допускаються до атестації у зв'язку з невиконанням навчального плану.

3.5. Орієнтовний перелік питань для підготовки до захисту навчальної практики:

1. Судова влада: поняття та її ознаки.
2. Основні положення Закону України «Про судоустрій України і статус суддів».
3. Засади організації судової влади, судова система України.
4. Функції судової влади.
5. Принципи організації та діяльності судової влади.
6. Принципи судової влади: поняття, система, характеристика, значення.
7. Судочинство як процесуальна форма здійснення судової влади: поняття, види, відмінність від інших процедур державної діяльності, міжнародно-правові стандарти судової процедури.
8. Акти судової влади: види, ознаки, характеристика.
9. Судова система: поняття, види, загальна характеристика.
10. Поняття рівня судової системи, судової інстанції.
11. Принципи побудови судової системи.
12. Принцип територіальної побудови судової системи.
13. Принцип спеціалізації судів.
14. Принцип єдності судової системи.
15. Принципи інстанційності, ступінчастості, ієрархічності, доступності.

16. Види судів загальної юрисдикції: місцеві суди, апеляційні суди, касаційний суд України, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд.

17. Порядок утворення судів. Місцеві суди: види та повноваження. Апеляційні суди: види, структура, повноваження.

18. Повноваження голови апеляційного суду та його заступників.

19. Вищі спеціалізовані суди: види, структура, повноваження.

20. Верховний Суд: його статус, структура, повноваження.

21. Судові палати Верховного Суду, їх повноваження.

22. Конституційний Суд України як єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.

23. Функції і повноваження Конституційного Суду України.

24. Будова Конституційного Суду України.

25. Основні напрямки діяльності Конституційного Суду України.

26. Акти Конституційного Суду України.

27. Правовий статус осіб, що здійснюють правосуддя.

28. Вимоги до суддів, порядок їх призначення, обрання, термін повноважень.

29. Вимоги до присяжних та їх статус.

4.6. **ДРУГИЙ ЕТАП** захисту навчальної практики проходить у формі вирішення ситуативних завдань, складання документів тощо.

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(посада, звання)

(підпис, печатка) (П.І.Б.)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
проходження навчальної практики курсанта 3-го курсу

(№ групи, факультет, ЗВО, звання, прізвище, ініціали)

з _____ 2025 року до _____ 2025 року

№ з/п	Заплановані заходи	Відмітка про виконання	Підпис безпосереднього керівника/керівниці навчальної практики
1.	Вивчити та стисло законспектувати основні нормативно-правові акти щодо організації діяльності суду		
2.	Ознайомитись та стисло законспектувати структуру апарату суду, правила внутрішнього та трудового розпорядків, правила безпеки праці тощо		
3.	Ознайомитись з показниками роботи суду за основними напрямками діяльності у 2025 році та стисло їх законспектувати		
4.	Ознайомитись та стисло законспектувати посадові інструкції (функціональні обов'язки) відповідних посадових осіб: – керівник апарату суду – помічник судді – секретар судового засідання		
5.	Вивчити та стисло законспектувати порядок прийому документів, ознайомитись з роботою автоматизованої системи документообігу суду		

6.	<p>Вивчити та стисло законспектувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стадії здійснення цивільного правосуддя – стадії здійснення адміністративного правосуддя – стадії здійснення кримінального правосуддя 		
7.	<p>Ознайомитись із порядком формування та накопичення документів за видами справ та проваджень:</p> <ul style="list-style-type: none"> – цивільними справами – справами про адміністративні правопорушення – кримінальними провадженнями 		
8.	<p>Взяти участь у (бути присутнім при):</p> <ul style="list-style-type: none"> – прийомі документів – порядку передачі документів, справ та проваджень відповідному судді – підготовчому судовому засідання – судовому розгляді цивільних справ, справ про адміністративне правопорушення, кримінальних проваджень 		
9.	<p>Вивчити та стисло законспектувати порядок складання рішень суду у цивільному, адміністративному та кримінальному провадженнях</p>		
10.	<p>Скласти проекти документів – рішень суду у цивільному, адміністративному та кримінальному провадженнях</p>		
11.	<p>Підготувати необхідні документи за результатами проходження навчальної практики та подати їх на погодження і затвердження у встановленому порядку</p>		

Курсант/курсантка

(звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(дата)

Додаток 2

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЩОДЕННИК НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
курсанта/курсантки 2-го курсу факультету № 1
Донецького державного університету внутрішніх справ

(прізвище, ім'я, по батькові)

Освітній ступінь: *Бакалавр*
Спеціальність: *081 «Право»*

Наказ про закріплення за базою навчальну практики _____

Строк проведення навчальної практики з __.__.2025 до __.__.2025

Кропивницький – 2025

Відгук і оцінка роботи курсанта/курсантки на навчальній практиці керівника/керівниці практики від бази практики

Відгук осіб, які перевіряли проходження навчальної практики

Висновок керівника/керівниці навчальної практики від ДонДУВС про проходження навчальної практики

Дата складання захисту навчальної практики
« ____ » _____ 2025 року

Оцінка:

за національною шкалою (словами)	кількість балів (цифрами і словами)	за шкалою ECTS

Керівник/керівниця навчальної практики від ДонДУВС

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Примітки. Щоденник заповнюється курсантом/курсанткою особисто, крім розділу відгуку осіб, які перевіряли проходження навчальної практики.

Додаток 3

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник

(підпис, печатка)

(П.І.Б.)

« _____ »

_____ 2025 року

ЗВІТ
про результати проходження навчальної практики
курсантом/курсанткою 2-го курсу

(№ групи, факультет, ЗВО, звання, прізвище, ініціали)

з _____ 2025 року до _____ 2025 року

Зміст звіту

Обов'язково зазначається:

База навчальної практики

Структура суду, в якому проходив (-ла) навчальну практику

Які завдання виконувалися протягом навчальної практики

Які труднощі виникли під час проходження навчальної практики

Які побажання щодо покращення процесу проходження навчальної практики

Курсант/курсантка

(звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 2025 року

Керівник/керівниця навчальної практики (від бази навчальної практики)

_____ (звання) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 2025 року

ПОГОДЖЕНО
Керівник

_____ (підпис) _____ (П.І.Б.)
« _____ » _____ 2025 року

Додаток 4

ЗАТВЕРДЖУЮ

Кутовий штамп

(керівник органу (підрозділу) поліції)_____
(підпис, печатка) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)
« _____ » _____ 2025 року**Відгук-характеристика
про результати проходження курсантом навчальної практики**_____
(спеціальне звання (за наявності) здобувача освіти)_____
(прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності))який (яка) в період з _____ до _____
проходив (ла) навчальну
практику __________
(найменування органу (підрозділу) поліції де здійснювалась навчальна практика)

Повнота і якість виконання здобувачем освіти індивідуального плану	
Ступінь самостійності під час виконання завдань, передбачених індивідуальним планом	
Рівень набуття професійних знань та умінь	
Рівень набуття професійних навичок під час проходження практичної підготовки	
Приклади набутих професійних навичок	
Наявність навичок правильно застосовувати спеціальні засоби, дотримуватися заходів особистої безпеки	
Уміння укладати службові документи	
Ділові, моральні та особисті якості	
Результати проходження навчально-тренувальних зборів	
Загальні висновки та пропозиції	

Наставник практичної підготовки

(посада, спеціальне звання (за наявності))
ПРІЗВИЩЕ)_____
(підпис)_____
(Власне ім'я)

« _____ » _____ 2025 року